

**HACI BEKTAŞ'TAN MANEVİ ETKİ İLE ÂŞIKLIĞA ULAŞAN
MAHLAS ALAN ÂŞIKLAR
VE
ÂŞIKLARIN DİLİNDE HACI BEKTAŞ SEVGİSİ***

Yrd. Doç. Dr. Mehmet YARDIMCI*

Türk halk şiirinin geçmişi incelendiğinde XV. yüzyıla kadar Âşık edebiyatının yerini iki geleneğin tuttuğu görülür.

Bunlardan biri Şaman kültürünün hakim olduğu devirlerde ozanların yürüttüğü destan geleneği, diğeri de XII. yüzyılda Ahmet Yesevi ve onun müridleri ile başlayan dini-mistik halk edebiyatı geleneğidir.

Yesevi tarikatinde Tanrı'ya ulaşma yolunda şiirler saz eşliğinde söylenmiş, kimi zaman da müritler duydukları heyecanları dini rakslarla ifade etmişlerdir. Alevilerde samah, Mevlevilerde sema bunlardandır.

Asıl adı Mehmet olup, Horasan'ın Nişabur kentinde İbrahim ve Hatun adlı Türk anne babadan doğan Hacı Bektaş Veli'yi Hoca Ahmet Yesevi halifelerinden zâhir ve bâtın ilminde çok derinleşmiş bir zat olarak tanınan Lokman Perende yetiştirmiştir.

Haçlı ordularının Anadolu topraklarında yaptığı tahribatın yaraları sarılmadan, doğudan gelen Moğol akınları nedeniyle Anadolu'nun yeni bir çalkantının kucağına düştüğü dönemde Hacı Bektaş Veli, Ahmet Yesevi'den süregelen manevi güç ve görevlerle gelip yerleştiği Anadolu'da öz dilimizin korunup yayılmasına ve Anadolu birliğinin kurulmasına, etrafına inanmış kitleleri toplayarak önemli hizmetlerde bulunmuştur.

XIII. yüzyılda Moğolların Anadolu'yu yağmalaması, yakması halkı canından usandırmıştı. Valiler, beyler ayaklanmış, kendi başlarına buyruk olmuşlardı. Halk ne yapacağını, nereye gideceğini bilmez olmuş, şaşırılmıştı. Sanki bir kurtarıcı ya da sığınacak yer aranıyordu.

Bu sırada Amasya yöresinde çıkan *Babalı ayaklanmasını* bastırmak için Selçuklu ordusu çok kan dökmüştü. Zulümden bıkan ve kaçanlar da Hacı Bektaş'ın çevresinde toplanıp dergâhta manevi bir huzur bulmuştu. İşte Bektaşiliğin temelleri bu şekilde atılmıştır.

Yüzyıllar boyu Anadolu'da yetişen âşıklar Hacı Bektaş'ın manevi şahsından etkilenmiş, geleneğe sıkı sıkıya bağlı kalmış, dillerinde ve tellerinde Hacı Bektaş sevgisini, tarikat yolunda, tarikat yolcusunun Tanrı'ya ulaşmadaki yükselmek ve derinleşmek durumunda olduğu dört aşamayı simgeleyen dört kapı ve kırk makamın öğretisini Bektaşî tarikatının ikinci kurucusu Balım Sultan'ın bir şiirinde olduğu gibi:

Evvel başta Muhammet'e selâvat

Ârif isen bu manayı ver imdi

Şeriattir tarikattir marifet

Hakikatten bize haber ver imdi¹

biçiminde dizelerinde yaşatmışlar, eline-beline-diline sadık ol üçlemesi ile belirtilen hususlara sıkı sıkıya bağlı kalınmasını öğütlemişlerdir.

"*Oturduğun yeri pak et, kazandığın lokmayı hak et.*", "*Okunacak en büyük kitap insandır.*", "*Eline-diline-beline, işine-eşine-aşına sahip ol.*", "*İnsanın cemali, sözünün güzelliğidir.*" ve "*Göze nur gönülden gelir.*" biçiminde her sözü bir hikmet değerinde olan Hacı Bektaş Veli'yi kendisine manevi mürşit seçmiş, âşıklardan :

Doksanaltı bin Horasan pirleri

Elliyedibin Urum erleri

Cümlesinin sarfızarı serveri

Pirim Hacı Bektaş Veli değil mi²

diye XIV. yüzyıldan ses veren Abdal Musa'dan tutun da Bir şiirinde:

Perişan erenler yolunu gözler

* Gazi Üniversitesi, I. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Sempozyumu, Ankara, 22-24 Ekim 1998

* Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

¹ Vasfi Mahir Kocatürk, *Tekke Şiiri Antolojisi*, Ankara 1968, s.166

² İsmail Özmen, *Alevi-Bektaşî Şiirleri*, Ankara 1995, s.221

*Ser verir sırrını sinede gizler
Her kimler ki sual ederse bizler
Hünkâr Hacı Bektaş fukarasıyız³*

diyen Perişan Baba'dan,

*Medet mürvet deyip kapına geldim
İsteğim dileğim ver Hacı Bektaş
İndim eşiğine yüzümü sürdüm
Kusurum günahım var Hacı Bektaş⁴*

diyen günümüzde Türk halk şiirinin en önemli halkalarından Âşık Veysel'e kadar sayısız âşık Hacı Bektaş'tan himmet ummuşlardır.

Bilgeliği ermişliği ve kerametleriyle Hacı Bektaş Veli Anadolu ve tüm Türk coğrafyasında âşıkları büyük ölçüde etkilemiştir.

Hacı Bektaş Veli felsefesinden en çok etkilenen âşığımız dergâha getirdiği alıçların karşılığında "*Buğday mı verelim himmet mi*" öyküsü ile bilinen Yunus Emre'dir. O, Hacı Bektaş Veli'nin "*Âşıkların tenleri ölür, canları ölmez.*" özlü sözünü,

*"Ölür ise ten ölür
Canlar ölesi değil"*

biçiminde şiirleştirmiştir.

Hacı Bektaş'tan himmet alan âşıkların en çok tanınanlarından biri:

*Eşrefoğlu al haberi
Bahçe biziz gül bizdedir
Biz de Mevlâ'nın kuluyuz
Yetmiş iki dil bizdedir*

dörtlüğü ile başlayan şiirin âşığı Hasan Dede'dir.

Hacı Bektaş Veli, başındaki erenlerin nasiplerini verir. Erenleri Anadolu'nun çeşitli yörelerine ahlaki yaşayışı öğretilerini öğretir. Ahmet Yesevi dergâhından Hacı Bektaş Veli'ye emanet edildiği söylenen tahta kılıca göz koyanlardan biri Hacı Bektaş Veli'ye "*Nasip almaya gelecek er var mı*" diye sorar. O da: "*Evet, tahta kılıcın sahibi, erenler körpesi Hasan Dede gelecek. Akpınar'dan kızıl elma aktığı gün gelecek. O zaman dergâhta bulunan halifemiz hiç itiraz etmeden tahta kılıcı Hasan Dede'ye verecek.*" der.

Aradan 205 sene geçer. Bu süre içinde dergâhta bulunan bütün dervişler Akpınar'dan kızıl elma akıp akmadığına bakarlar.

Balım Sultan Hacı Bektaş dergâhının başında olduğu zaman bir gün Akpınar'dan kızıl elma akar ve Hasan Dede Hacı Bektaş'tan nasip almaya gelir. Hacı Bektaş'ın kerametlerinden biri daha gerçekleşir.

Balım Sultan dergâhta Hasan Dede'yi bekletmeden kabul eder. Hacı Bektaş'ın emaneti olan tahta kılıcı Hasan Dede'ye teslim eder. "*Al bu senin nasibindir. Sen erenler körpesisin. Taşa çalsan ikiye biçsin bu kılıç.*" der.⁵ Hasan Dede dergâhta hizmet edip himmetini aldıktan sonra Balım Sultan'ın işareti üzerine Anavarza Kalesi civarını irşad için Anavarza'ya gider. Adana, Hatay, Ceyhan, Kadirli Gaziantep Oğuz Türkleri ile Barak hanlarını uzlaştırır, sonra da Kırıkkale yakınlarındaki bugünkü Hasan Dede ilçesinde dergâhını kurar.

Çeşitli şairnâmelerde adına rastladığımız ve bazı şiirleri kimi cönklerde bulunan *Samut* da mahlasını Hacı Bektaş'tan alan âşıklardandır. Hacı Bektaş Veli halifelerine ruhsat verirken Âşık Samut da gidip ruhsat istemiş. Hacı Bektaş birden bire celallanmış, "*Kime ruhsat vereceğimi ben bilirim. Sen samut ol bakalım.*" diye bağırır. (Samut az konuşan demektir.) Hacı Bektaş'ın "*Sen samut ol*" sözü üzerine o günden sonra şiirlerinde *Samut* mahlasını kullanmıştır.⁶

XVI. yüzyılda yaşayan ve Alevi-Bektaşî edebiyatının en büyük ozanı olarak bilinen Pir Sultan Abdal da:

*Arzulayıp sana geldim
Pirim Hacı Bektaş Veli*

³ Turgut Koca, Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, İstanbul 1950, s.417

⁴ Ömer Uluçay, Âşık Veysel, Araştırma-Tartışma-Alıntı, Adana 1995, s.167

⁵ Yunus Koçak, Hasan Dede Hayatı ve Öğretisi, Ankara 1998, s.149

⁶ İbrahim Aslanoglu, Söz Mülkünün Sultanları, İstanbul 1985, s.148

*Eşiğine yüzüm sürdüm
Pirim Hacı Bektaş Veli*

deyişinde işaret ettiği gibi Hacı Bektaş Veli'yi Pîr Hacı Bektaş halifelerinden Kızıl Deli'yi serçeşme (*topluluğun önderi*) olarak tanımaktadır. Aynı şiirde:

*Pîr elinden dolu içtim
Erenler demine düştüm
Ak cenneti gördüm çoştum
Pirim Hacı Bektaş Veli⁷*

diyerek Pîr saydığı Hacı Bektaş'tan dolu içip manevi himmet aldığını vurgulamaktadır.

Hacı Bektaş'ın manevi etkisi altında kalıp 12 yaşında evinden kaçarak Hacı Bektaş'a giden, eğitimini dergâhtaki medresede Feyzullah Çelebi'nin çocukları Cemalettin ve Veliüddin Çelebi'lerle tamamlayan ve Feyzullah Çelebi'nin vefatıyla posta oturan Cemalettin Çelebi yanında dergâha 14 yıl hizmet eden Âşık Sıtkı bir deyişinde:

*Pervaneyim yandım bir hüsn ü maha
Düşüm leyl ü nehar ah ile vaha
Yaşım onikide geldim dergâha
Hamdülillah can canana kavuştum*

diyerek adının *Pervane* olduğunu işaret etmiş, 14 yıl hizmeti sonucu Merzifon'un Harız köyüne yerleşmek için izin istediğinde O sırada Hacı Bektaş dergâhının başında bulunan Cemalettin Çelebi'nin:

*Ben elden geldikçe eylerim dua
Sıdkı sadakatin unutmam Sıdkı
Hünkâr' emanet cümle eshabım
Cem-i hümmeti unutmam Sıtkı⁸*

deyişinden sonra Sıtkı mahlasını alıp Hacı Bektaş'tan mahlas alan âşıklar arasına katılmıştır.

Hacı Bektaş'ın manevi etkisi altında kalıp, Hacı Bektaş'a gidip dergâha hizmet ederek mahlas alan âşıklardan biri de Kul Sevindik'tir.

Asıl adı Mustafa olan âşık Hacı Bektaş'ta Feyzullah Çelebi'ye saz çalıp şiirler söyledikten sonra sazı ve sözünü çok beğenen Feyzullah Çelebi'nin "*Ne güzel söyledin evlat sevindik.*" sözü üzerine mahlası *Kul Sevindik* olmuştur.⁹

Şiirlerinde Allah, Muhammet, Hz. Ali Ehlibeyt ve Hacı Bektaş sevgisini büyük bir coşku ile işleyip bir şiirinde:

*Esirî der kadim ikrar uluya
Hazreti pîr Hacı Bektaş Veli'ye
Ahd u amanımız Kalu Beli'ye
Kavuşturup bulduran Hak bulan Hak¹⁰*

diyerek ve asıl adı Mehmet olan XIX. yüzyılın güçlü âşıklarından Esirî de Hacı Bektaş'tan manevi himmet alıp Mahlasına da Hacı Bektaş'ta kevuşan âşıklardandır.

Âşık Mehmet 20 yaşına geldiği zaman artık kabuğuna sığamaz olur ve bir gün kardeşlerine "*Benim özümde muhabbet coş eyledi. Ben Hacı Bektaş'ta Feyzullah Çelebi'yi ziyarete gideceğim.*" diyerek köyünü terk ederek Hacı Bektaş'a gider.

Hacı Bektaş'ta Feyzullah Çelebi'den himmet alıp âşıklığını beyan eder. Sazını ve sözünü dinleyen Feyzullah Çelebi: "*Söyle Esirî'm sakla sırrımı.*" deyince artık şiirlerinde *Esirî* mahlasını kullanmaya başlar.

Kul Sabri'nin de önceleri Garip Ali adı ile şiirler söylerken Hacı Bektaş'ta pîr tarafından "*Önce sabretmeyi öğren, başarının sırrı sabırdır.*" denmesi üzerine *Kul Sabri* mahlasını aldığı bilinmektedir.¹¹

Asıl adı Ahmet olan ve 1826'da Tokat'ta doğan Gedâî, mahlasını Hacı Bektaş'ta Bektaş babalarından Yesarî Baba'dan almış:

⁷ Cahit Öztelli, Bektaşî Gülleri, İstanbul 1985, s.104

⁸ Mehmet Yardımcı, Halkbilim ve Edebiyat Yazıları, Malatya 1993, s.147

⁹ Mehmet Yardımcı-Osman Kazancı, Hekimhan Folkloru ve Hekimhanlı Halk Şairleri, Malatya 1993, s.101

¹⁰ Mehmet Yardımcı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi 1998, s.296

¹¹ İbrahim Aslanoğlu, a.g.e. s.104

*Çok erler halk etti hazret-i bâri
Kimi şire bindi gem etti mâri
Velâkin yürütmek cansız divarı
Hacı Bektaş Veli Hünkâr'a mahsus¹²*

deyip şiirlerinde içtenlikle Hacı Bektaş kerametlerinin yanı sıra Hacı Bektaş sevgisini işlemiştir.

Hacı Bektaş sevgisi âşıklarda çok üstündür. Kimi âşıklarımız Hacı Bektaş'ın manevi etkisi altında o denli kalmışlardır ki, Hilalî Baba önceleri:

*Sıtkınan niyazım Hacı Bektaş'a
Dergahına gidemedim neyleyim
Aşkınla giriftar oldum ateşe
Dergahına gidemedim neyleyim*

diye hayıflanırken, daha sonraları:

*Ricam budur evliyalar atası
Affeyle kuluyun çoktur hatası
Ölsün Hilali'nin kalsın meftası
Hünkâr Hacı Bektaş Veli yolunda¹³*

deyip cenazesinin bile Hacı Bektaş yurdunda kalmasını dilemiştir.

Hacı Bektaş sevgisini dile getiren âşıklar arasında:

*Hatayî Biçare kuldur şahına
Hünkâr Hacı Bektaş Nazargâhına
Deli gönül hak ol düş dergâhına
Er olayım dersen er ile görüş¹⁴*

diye kendini Hacı Bektaş kulu sayan Hatayi,

*Muhammet dininin yoktur şeriki
Odur alemlerin mülki meliki
Tarikimiz Hacı Bektaş tariki
Hurka bizim nemet bizim şal bizim¹⁵*

diyen Geda Muslu, Bir şiirinde:

*Benim pîrim Hacı Bektaş Veli'dir
Pîrin pîri Şahımerdan Ali'dir
Seyit Ali Sultan kendisidir
Mürsel Baba oğlu Sultan Balım'dır¹⁶*

diyen Kazak Abdal da Hacı Bektaş'ta Balım Sultan'dan el alan ve Hacı Bektaş'a yürekten bağlı olan, Hacı Bektaş sevgisini sürekli yansıtan âşıklardandır.

Rahat ve ustaca söylediği şiirlerle XVI. yüzyıl Türk halk şiirine damgasını vuran âşıklardan Kul Himmet:

*Kul Himmet'im der ki bu sır Ali'nin
Pîrim Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin
Kurbanıyım erkânının yolunun
Kırmızılar giydik alda nemiz var¹⁷*

deyişi ile Hacı Bektaş'a olan sevgisinden yoluna kurban olacağını ifade etmektedir.

Teslim Abdal da Hacı Bektaş'a bağlılığını ve sevgisini ondan başka kimsesinin olmadığını belirterek:

*Mürüvvetim var Hak Muhammet Ali'ye
Daha sizden gayrı kimim var benim
Hızır ile Hacı Bektaş Veli'ye
Daha sizden gayrı kimim var benim¹⁸*

¹² Muhtar Yahya Dağlı, Tokatlı Gedaî, İstanbul 1943, s.70

¹³ Yunus Koçak, Hilalî Baba, Ankara 1980, s.135-136

¹⁴ Nejat Birdoğan, Şah İsmail Hatayi, İstanbul 1991, s.97

¹⁵ Özmen, a.g.e. C.3, s.51

¹⁶ Abdülbaki Gölpınarlı, Türk Tasavvuf Şiiri Antolojisi, İstanbul 1972, s.265

¹⁷ İbrahim Aslanoglu, Kul Himmet, İstanbul 1997, s.115

¹⁸ Özmen, a.g.e. C.3, s.115

ifadesiyle dile getirmiştir.

Bir şiirinde:

*Hacı Bektaş Veli'nin yoluna gitmek ibadettir
Onların nesl-i pâkine inkâr etmek kabahattir¹⁹*

diyen, Hürremi mahlasını kullanan Veliyittin Çelebi, Hacı Bektaş sevgisini ibadet kada üstün görenlerdendir.

*Hacı Bektaş Veli'dir pîrimiz Hilmi Dede
Bende-i Ali Abâyız biz Hüseynilerdeniz²⁰*

diyen Hilmi Dede Baba da Bektaşiliğin tüm inceliklerini dizelerinde derin bilgisi ile işleyip Hacı Bektaş sevgisini konu edinenlerdendir.

Bir deyişinde:

*Mürvetim var Hak Muhammet Ali'ye
Daha sizden gayrı kimim var benim
Hızır ile Hacı Bektaş Veli'ye
Daha sizden gayrı kimim var benim*

diyen Teslim Abdal da Hacı Bektaş sevgisini içtenlikle dile getiren âşıklar katarında yer alır.

XVII. âşıklarından Kara Hamza'nın'nun:

*Durmaz deli gönül su gibi akar
Aşkın firaklığı bağrımı yakar
Doksan bin Rum eri gülbangın çeker
Hünkâr Hacı Bektaş Veli gel yetiş²¹*

deyişi sevgi ve saygının ötesinde Hacı Bektaş'tan içtenlikle medet umuşun ve bağlılığın samimi ifadesidir.

Aynı yüzyılda yetişen Bektaşî âşıklarından Seyit Yaroğlu'nda da:

*Seyit Oğlu'nun hub nefesidir
İnsana kâr eden maddi sesidir
Doksan bin erlerin ser çeşmesidir
Hak der yalvarırım Hacı Bektaş'a²²*

ifadesinde görüldüğü gibi Hacı Bektaş sevgisi yüce bir sevda durumundadır.

Yeniçeri ocağının kapatılması nedeniyle sürgün edildiği için bir kısım şiirlerinde *Hasreti* mahlasını kullanan ve:

*Hünkâr Hacı Bektaş Sırr-ı Ali'ye
Biat etmeyende iman mı vardır
Ahadullah deyip tastik edince
Ya gayrı kimseye peyman mı vardır²³*

biçiminde özgün söyleyişleri olan Hamdullah Çelebi'de Hacı Bektaş sevgisi ince bir nakış gibi işlenmiştir.

Bir bektaşî ozanı olan Hüsni Baba, Perişan Baba'dan el alıp tarikata girmiş, bir süre Hacı Bektaş dergahında bulunmuş ve oradan icazet alarak Baba olmuş, şiirlerinde Hacı Bektaş sevgisini sık sık ve coşkuyla dile getirmiştir.

Badeli âşıklardan olup:

*Kul Mustafa'm söyletmeyin deliyi
Pîrim Hünkâr Hacı Bektaş Veli'yi
Dost elinden içirdiler doluyu
Şimdi sarhoş oldu hastadır gönül*

diyen Kul Mustafa'da da Hacı Bektaş sevgisinin ön planda tutulduğu görülmektedir.

Allah, Muhammet Ehlibeyt ve Hacı Bektaş sevgisini şiirlerinde ustalıklı yansıtan İlham:

*İki turnam gelir başı cigalı
Eğlen turnam eğlen Ali misin sen*

¹⁹ A. Cemalettin Ulusoy, Pîr dergâhından Nefesler, Ankara, s.117

²⁰ Özmen, a.g.e. s.429

²¹ Özmen, a.g.e. C.3, s.267

²² Özmen, a.g.e. s.159

²³ Özmen, a.g.e. C.4, s.241

*Birisi Muhammet birisi Ali
Eğlen turnam eğlen Ali misin sen
Yokza Hacı Bektaş Veli misin sen²⁴*

biçiminde dile getirmiş:

*Anların bendesi İlhamî abdal
Pîrim Hacı Bektaş Hünkârdır billah*

diyerek Hacı Bektaş'a sevgi, saygı ve bağlılığını dizelere aktarmıştır.

XIX. yüzyıl Bektaşî âşıklarından Kalecikli Mir'atî, Hacı Bektaş tekkesinde 1860-1975 yılları arasında posta oturan Türabî Baba'dan nasip almış, Hacı Bektaş sevgisi ile elde saz, başta külah diyar diyar gezip âşıklık geleneğini sürdürmüştür.

Hacı Bektaş sevgisi ile yanıp tutuşan âşıklardan Kemterî de:

*Şükür olsun ol Hüda'nın demine
Hünkâr Hacı Bektaş Sultan Balım var
Medh-i evsafını eyledim yine
Hünkâr Hacı Bektaş Sultan Balım var²⁵*

diyerek Hacı Bektaş'a sevgi ve saygısını ustaca dile getirmiştir.

Zileli Fedaî de Hacı Bektaş'a sevgi ve saygısını şiirlerinde sık sık dile getiren âşıklar arasında görülmekte, bir deyişinde:

*Bektaşî Veli'ye kılırsan biat
Hatırlar yap gönüle eyle rağbet
Fedaî alemde el çek be gayet
Her el amma nasip veren el olmaz²⁶*

ifadesi ile Hacı Bektaş'a biatlı olduğunu vurgulamaktadır.

Hacı Bektaş sevgisi ile dolu lirik bir söyleyiş içinde Türkçe'nin tüm güzelliklerini sergileyen XIX. âşıklarından Sabri de:

*Sensin beni bu sevdaya düşüren
Hünkâr Hacı Bektaş Veli'sin şahım
Gurbet ili diyar diyar aşırın
Sensin İmam Haydar Ali'sin şahım²⁷*

biçiminde rahat söyleyişleri ile dikkat çekenlerdendir.

Asıl adı Mehmet Beybaba olan Âşık Muhammed yalın, açık ve duru bir söyleyişle Hacı Bektaş sevgisini:

*Muhammed isyanım günahım çoktur
Hazretine layık hizmetim yoktur
Mürşitler mürşidi buyruğu haktır
Hünkâr Hacı Bektaş sen imdat eyle²⁸*

deyişi ile, yaptığı hizmeti ona lâayık görmeyecek kadar alçak gönüllülükle dile getirmiştir.

XIX. yüzyıl Bektaşî âşıklarından Ferdî de:

*Gel gülüm çıkarma gönülden bizi
Sevdiğin Bektaşî Veli aşkına
Gönülden çıkarıp yabana atma
İstinatgahımız Ali aşkına²⁹*

biçiminde Hacı Bektaş sevgisini şiirlerinde yansıtmıştır.

Aynı yüzyılda Hacı Bektaş sevgisini içtenlikle dile getirenlerden Arguvanlı Derviş Mehmet de:

*Sultan Mehemmedim severim seni
Sensin müminlerin desti dâmeni
Şefaatt ıssı ol mürüvvet kâni*

²⁴ Özmen, a.g.e. C.4, s.301

²⁵ İbrahim Aslanoglu, a.g.e. s.99

²⁶ Mehmet Yardımcı, Zileli Fedaî, Ankara 1983, s.46

²⁷ Özmen, a.g.e. C.4, s.239

²⁸ Öztelli, a.g.e. s.218

²⁹ Özmen, a.g.e. s.443

*Hünkâr Hacı Bektaş gel imdat eyle*³⁰

sözleriyle sevgisini açıkça dillendirmiştir.

Âşık Dertli'nin de:

Hacı Bektaş Veli'nin çakeriyiz çakeri

*Ali'den giydik bu tacı Bektaşiyiz*³¹

ifadesiyle, Bektaşî oluşundan gurur duyduğunu haykırdığı görülmektedir.

Hacı Bektaş sevgisini içtenlikle dile getiren XX. yüzyılın önde âşıklarından Kul Semaî:

700 yıl evvel dünya halkına

Yön verendir Hacı Bektaşî Veli

Ahi Evranlara Mevlânalara

*Ûn verendir Hacı Bektaşî Veli*³²

biçimindeki söyleyişi ile hem ustalığını hem de Hacı Bektaş sevgisini kendine özgü tavrıyla dile getirmiştir.

Hacı Bektaş sevgisini dile getiren âşıkların Cumhuriyet döneminde yaşayanlarının hemen hepsinde Atatürk sevgisinin de ön planda olduğu görülmektedir.

Bunlardan biri:

Çırakman vecize söz bırakanlar

Dilimize Türkçe öz bırakanlar

Gerçeğe götüren iz bırakanlar

*Biri Hacı Bektaş, biri Atatürk*³³

diyen Hüseyin Çırakman Hacı Bektaş ve Atatürk'ün Türk Diline verdikleri önemi ustaca dizelere aktarıp Hacı Bektaş ve Atatürk sevgisini dantel gibi işlerken yine bir Cumhuriyet çocuğu olan Âşık Haydar Aslan da:

Hünkâr Hacı Bektaş Veli pîrimiz

Böyle bir uluya ikrar yolumuz

Mustafa Kemal'dir bir önderimiz

*Yolunda yürüyen kervanımız var*³⁴

biçiminde söyleyişi ile Hacı Bektaş sevgisinin yanında Ulu Atatürk'ün izinde olduğunu yansıtmaktadır. Günümüz âşıklarından Âşık Hüdaî de:

Balık susuz olmaz insan vatansız

Gülüm Hacı Bektaş elim Atatürk

Bilim nihayetsiz yolum hatasız

*Bilim Hacı Bektaş yolum Atatürk*³⁵

diyerek Hacı Bektaş ve Atatürk sevgisi ile dopdulu âşıklardan biri olduğunu belirtmektedir. Hacı Bektaş ve Atatürk sevgisi ile dolu âşıklar, yürekleri bu ulu sevgi ile yanan âşıklardan sadece birkaçıdır.

³⁰ Özmen, a.g.e. s.404

³¹ Şemsaddin Kutlu, Şâir Dertli C.I, İstanbul 1997, s.144

³² Âşık Kul Semaî Baba, Divanı-Nefesleri, İstanbul 1991, s.66

³³ Hüseyin Çırakman, Çorumlu Halk Ozanları, İstanbul 1992, s.169

³⁴ M. Demirel Babacanoglu, Âşık Haydar Aslan-İnsan Hayranıyım, Adana 1992, s.83

³⁵ Âşık Hüdaî, Sevginin Ozanı, Ankara 1996, s.24